

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novaku na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Manifest desnice.

Kdaj se zopet snide državni zbor, se zdaj ne ve. Gaučevo ministerstvo bode si pomagalo s § 14 osnovne postave. In kdo je tega kriv? Levica državnega zbora, to so liberalni in nacionalni Nemci, socialni demokratje in tudi krščanski socialisti. Ako krivdo zvrčajo na Slovane in katoliške Nemce, tedaj nesramno lažejo. Slovanski in katoliški nemški poslanci pa so izdali naslednji manifest ali izjavo na svoje volilce:

»Na temelju načel združenih klubnih zavez, ki tvorijo zbornično večino, namreč kluba čeških poslancev, skupine čeških veleposestnikov, centruma, poljskega kola, Rumuncev, krščansko slov. zveze in kluba kat. ljudske stranke smatrajo si zastopniki parlamentarne komisije desnice za svojo dolžnost, z nastopnim izjavljati svoja načela in svoje prepričanje:

Ker je vsled žalostnih parlamentarnih dogodkov, o nasledkih, katerih je težko sklepati že sedaj, ustavno delovanje osrednje zbornice v Avstriji za nedoločen čas prekinjeno, izjavljamo, da bo temelj za prihodnje politično delovanje imenovanim skupinam v večini vedno njihov adresni načrt. Po njem se bodo tudi v bodoče solidarno potezali za priznanje zgodovinsko-političnih pravic in avtonomije kraljestev in dežel, pravično izvršitev enakopravnosti vseh narodov avstrijske države, za gojitev prave vernosti in npravnosti in plodovito delo za gospodarsko in socialno zboljšanje vseh stanov prebivalstva, trdno prepričani, da se bodeta s tem blagor in moč cele države le povspeshevala in zavest skupnosti posamnih narodov utrjevala.

Že to dejstvo, da mnogobrojni zastopniki nemških alpskih dežel pripadajo večini, dokazuje, da je popolnoma neosnovano večkrat povdarjano očitjanje, kakor bi večina hotela kratiti pravice nemškega naroda; na drugi strani pa je tudi jasno, da so stranke v večini opravičene zahtevati od nasprotnih poslancev, da tudi oni pravično presojuje narodne pravice drugih narodnostij.

Samo z ozirom na skupno državo so hotele stranke v večini razmerje z Ogersko urediti ustavnim potom, da bi na ta način preprečile nevarnost državne krize.

Žalibog, da se to vkljub iskreni gorečnosti v izpolnjevanju dolžnosti in požrtvovalni vztrajnosti ni doseglo. Tudi po odstopu Badenijeve vlade in med razpravami, ki jih je pričel minister baron Gauč, izkazana in do skrajne meje segajoča prijenljivost v jezikovnih in formalnih vprašanjih ni mogla ustanoviti urejenih parlamentarnih razmer.

To dejstvo se zdi večini zelo obžalovanja vredno in vzlasti se obžaluje, da se je sedaj oškodoval parlamentarizem v Avstriji, da se je povzročila negotovost gledé na razmerje z drugo državno polovico in da se

je tudi preprečilo, vsaj v gospodarskem in socialnem oziru, ustreči opravičenim in nujnim željam ljudstva.

Vsled vseh teh dejstev mora večina odklanjati odgovornost za te žalostne razmere. Ostaja ji pa prepričanje, da je hotela najboljšo, in nadeja se, da se končno vender ugodno rešijo težke naloge, ki so sedaj v državi na dnevnem redu.

Vitez Jaworski, grof Dzieduszycki, grof Pininski, Kozłowski, Rutowski, Abrahamovič, Jederzejovič, Barvinski, dr. Šusteršič, dr. Ferjančič, dr. Gregorec, dr. Laginja, Biankini, Bulat, vit. Vuković, dr. Engel, dr. Kaizl, dr. Herold, dr. Pacak, dr. Brzorad, dr. Žaček, dr. Kramar, dr. pl. Fuchs, dr. Ebenhoch, Karlon, Lupul, Popovicu, grof Palfy, grof Zedwitz.

Kako se Spodnji Štajar pripravlja za Pruse.

(Dalje.)

Drugo društvo je »Südmarka«, osnovano leta 1889. Posebni namen mu je, v gospodarskem oziru poprusiti Štajarsko, Kranjsko in Koroško. »Kaj pa je s Primorskim in Trstom«, utegne čitatelj prašati, »saj ju Prusi tudi hočejo imeti?« Stvar je taka. Ali je po sklenitvi zveze med Avstrijo in Nemčijo Bismark jel uvidevati, da se Primorsko s Trstom ponemčiti ne da, ker tukaj ni skoro nič Nemcev, in je vsled tega to zemljo »začasno« prepustil Lahom, ali pa je Lahe same jelo skrbeti, ko so videli, da njim Nemci to zemljo hočejo pred nosom vzeti; naj je, kakor hoče, ali gotovo je, da so leta 1883. tudi Lahí sklenili z Avstrijo zvezo pod istim pogojem, kakor Nemci, namreč s tem, da vodijo več ali manj na Primorskem in v Trstu notranje stvari oni. Bismark, oziroma Nemčija pa te zemlje nikakor ne misli Lahom pustiti, kajti Nemčija se »mora« raztezati do Trsta, ker bi to-le mesto ji naj bilo za Jadransko morje tistega pomena, kakoršnega je za Severno Hamburg. To imajo Nemci v svojem političnem katehizmu. Kako pa Lahe pridobiti, da Nemčiji Primorsko s Trstom prepuste? Z mečem bi seveda šlo, ali boljše je, če ga ni treba, vzlasti, če ima Francoze za hrptom. Premeteni Bismark pozna slabosti človeške dobro, in tudi srčne želje Lahov; on dobro ve, da bi oholi Lahí kaj radi imeli kolonije, to so zemljišča v drugem svetu, vzlasti v Afriki, kjer jih je dandanes še jedino mogoče pridobiti. Čitatelji se še gotovo spominjajo naporenega boja Lahov z Abesinci v Afriki, ktere bi si bili radi podvrgli. In res, ko je bila naša zveza z Lahí sklenjena, od tega trenutka je jel Bismark na vse kriplje po Afriki loviti zemljišča; sreča mu je bila mila, in kmalu je nagra bil toliko, da mu je bilo upati, da bodo za ta svet takrat, ko se bodo Nemčiji